СТАНОВИЩЕ НА КНСБ ПО ПРОЕКТА НА ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Планът за възстановяване и устойчивост е част от инструмента „Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.) от Плана за възстановяване на Европа. За целите на програмиране на средствата, всяка държава трябва да изготви Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) като приложение към Националната си програма за реформи. Това го превръща в най-важния програмен документ за страната ни през следващите години, където трябва да бъдат адресирани всички важни проблеми за решаване посредством конкретни икономически и социални политики. От първостепенна важност преди всичко, е правилното формулиране на проблемите, пред които е изправено българското общество, особено в ситуацията на COVID-19.

КНСБ припомня, че този план бе замислен, стъпвайки върху Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030. Тези намерения са заявени в самия документ, като в приложението са описани всички индикатори и целеви стойности на измерителите, които бяха заложени в проекта на НПР 2030 от есента на 2019 г. Всъщност, това са единствените количествени индикатори в целия план, което поставя неговата емпирична верификация под въпрос още в началото.

През есента на 2019 г. в рамките на НСТС бе обсъдена НПР 2030 и конкретно тези индикатори, които в момента са залегнали като приложение в Плана за възстановяване и устойчивост. Тогава КНСБ се противопостави на начина на представяне и формулиране на основните проблеми, както и на тяхното изпълнение. Отправените от нас тогава бележки, една година по-късно, не са взети предвид, защото цитираните стойности в приложението на Плана за възстановяване и устойчивост по отделните индикатори, остават почти непроменени. Това поставя под въпрос и структурата на целия план, тъй като той стъпва, поне към момента, върху нереалистични очаквания и липса на взаимообвързаност между отделните цели.

Припомняме, че основните стратегически цели в НПР 2030 бяха: ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата. Следователно, необходима е максимална приемственост между заложените цели в НПР 2030 и конкретните мерки, които се разписват и мотивират в момента. Според КНСБ, към момента подобно нещо липсва. Така дефинираните четири основни стълба в Плана за възстановяване и развитие[1] и техните цели, не покриват в същия мащаб трите основни стратегически цели от НПР 2030. Припомняме, че

[1] „Иновативна България“, „Зелена България“, „Свързана България“ и „Справедлива България“

стратегическата цел е най-обобщеният показател в НПР 2030, която трябва да съответства на най-обобщения такъв в Плана за възстановяване и устойчивост. По-конкретно, към момента не виждаме приемственост по отношение на политиките за борба с неравенствата и демографската криза.

Конфедерацията на независимите синдикати в България счита, че съотношението в разпределението на ресурсите по отделните стълбове може да провокира противоречия. Необходима е повече информация, например, защо се отделят повече пари за „Иновативна“ и по-малко пари за „Справедлива България“, при положение, че страната ни от години е на последно място в ЕС по мнозинството от социалните индикатори.

Според нас, реформите трябва да са подробно представени по начин, позволяващ да се прецени какъв проблем решават и как ще го постигнат. В този смисъл, необходими са по-конкретни стъпки по отношение на борбата с демографската криза и намаление на неравенствата. Освен това, трябва да се посочат основните допускания и използваните модели за количествена оценка на въздействието от предложената съвкупност от мерки. Към момента има заявени намерения, без тези намерения да са облечени количествено с конкретни макроикономически параметри. Вече има първоначални емпирични оценки от чужди автори в тази посока, които твърдят, че при правилно инвестиране, БВП на страните-членки би могъл да нарасне с до 2% на годишна база. Настояваме за повече информация относно мултипликативният ефект върху реалната икономика от предвидените финансови средства по четирите стълба

Когато говорим за документ от такъв мащаб, е релевантно и включването на обобщен измерител, който да отразява количествено реалната степен на конвергенция на страната спрямо средноевропейските равнища на доходи. Самата идея за реална конвергенция пък, би трябвало да бъде възприета като водещ елемент в цялата програма, като всички стълбове, приоритети и цели, трябва да бъдат взаимообвързани в този контекст.

КНСБ иска ясно да отбележи, че съгласно изискванията на ЕК, планът на България трябва да адресира специфичните за държавата препоръки по линия на Европейския семестър, да съдържа елементи на реформи и да води до икономически растеж. Следователно, необходимо е да се приоритизират инвестиционни проекти с по-висока проектна готовност с оглед времевите хоризонти на Механизма от една страна, но и да се създават работни места и укрепват икономическата и социална устойчивост на България, от друга страна.

20.10.2020